

Tuinkabouter

NUMMER 4 | 2021 • WINTER

Foto: Quirina van Immerseel

FIJNE
FEESTDAGEN!

WINTERZAAIEN • RECEPTEN • BEESTJES IN DE TUIN • EN NOG VEEL MEER...

Colofon

Inhoud

De Tuinkabouter

Verenigingsorgaan van de Oegstgeester Volkstuin
Digitaal

Postadres:

Lange Voort 14, 2341 KA Oegstgeest

Tuinadres:

Willibrordlaan hoek Van Cuycklaan

Girorekening:

IBAN NL75INGB0004014955

Ten name van: Oegstgeester Volkstuinvereniging

Website: www.ovv-volkstuin.nl

Bestuur:

Voorzitter:	Ivonne Janka 0657326112
Secretaris:	Nynke Broos secretaris@ovv-volkstuin.nl
Penningmeester	Mathilde v.d. Burg penningmeester@ovv-volkstuin.nl

Algemeen bestuur (inclusief DB)

Algemeen bestuurslid	Nicole Zwart 06-14184411
Lid Inkoopcommissie: tuin 70	Esther Berg 071-7850432 & 06-42387534
Leden PR en Evenementen	Maxime Zech pr@ovv-volkstuin.nl Aukje Meppelink Tineke Vos

Redactie Tuinkabouter:

Hoofdredacteur, tuin 108	Quirina v. Immerseel tuinkabouter@ovv-volkstuin.nl 071-5227041
--------------------------	---

Prijzen Volkstuin	hele tuin	halve tuin
Lidmaatschap	€ 159	€ 93
Entree eenmalig bij betrekken tuin	€ 23	€ 14
Borg	€ 150	€ 90
Lidmaatschap met tuin en lidmaatschap wachtlijst/donateur	€ 10	
Sleutelgeld	€ 5	

Colofon en Inhoud

Hoofdredacteur & Tips	Pagina 3
Bestuursmededelingen	Pagina 4
Evenementencommissie	Pagina 5
Seizoenen herfst/winter 2021-2022	Pagina 6
Interview Aukje Meppeling & Tineke Vos	Pagina 8
De brug	Pagina 10
Tips	Pagina 12
Recepten	Pagina 13
Seizoensgroenten	Pagina 14
Winterzaaien	Pagina 15
Duurzaam tuinieren	Pagina 16
Beestjes in de tuin: de vleermuis	Pagina 17
Ingezonden stuk: Kaal knopkruid	Pagina 18
Knutselen met natuurlijke materialen	Pagina 19
Kerstprijzpuzzel & mededeling	Pagina 20

Inleveren kopij vóór 25 mei 2022

Agenda:

Tuincontroles:
Maandelijks van maart t/m november
Verschijnen Tuinkabouter: Juni en December
Schouwdatum Hoogheemraadschap 1 november

Frezen tuin

Kosten frezen: EUR 30,00 (zowel halve als hele tuin).
Hans Hoogervorst, 06-51708953

Aanhanger

Lenen per keer maximaal 1 dag
EUR 15,00 overmaken naar: IBAN NL75INGB0004014955
tnv Oegstgeester Volkstuinvereniging. Ovv Aanhanger
Voor de sleutel van de aanhanger kunt u contact
opnemen met Chris Plandsoen:
chrisplandsoen@gmail.com

De redactie

Beste medetuinders,

De laatste Tuinkabouter van 2021 is klaar en het is alweer de zondag van de eerste Advent. Het jaar is omgevlogen. Tijd voor een terugblik. Het was, net als vorig jaar, een in alle opzichten anders dan anders jaar. Alleen op de tuin leek - op de nieuwe brug na - alles zijn gang te gaan als altijd. De ritme van het jaar volgend. De planten groeiden en bloeiden, de vogels zongen, de bijen zoemden en de vlinders fladderden van bloem naar bloem. Een oase van rust, waar elk seizoen wel weer een nieuwe verrassing te vinden was.

De tuin gaat in winterrust en nu begint de tijd van dromen en voorpret voor het nieuwe seizoen. Wat gaan we volgend jaar zaaien? Hoe delen we de tuin in? Willen we iets veranderen in de opzet of anders aan gaan pakken? De zaadcatalogussen komen er aan en de zelfgeogste en gedroogde zaden liggen klaar. Mocht u niet zolang willen wachten: in deze Tuinkabouter staat een artikel over winterzaaien. Leuk om eens mee te gaan experimenteren. De Evenementencommissie is een aantal leden rijker. In het interview stellen zij zich aan u

voor. Hopelijk kunnen we volgend jaar weer wat vaker bij elkaar komen op de tuin.

In deze Tuinkabouter vindt u een mooi artikel over de aanbouw van de brug. De nieuwe oprijlaan ziet er nu al veelbelovend uit met de bestrating en de ruimere bocht.

Verder kunt u lezen over vleermuizen, recepten uitproberen en lekker knutselen. Vergeet vooral niet de kerstprijspuzzel te maken! Wie weet bent u in januari de winnaar!

Rest mij nog de redactieleden te bedanken voor hun tomeloze inzet en enthousiasme. We zijn minder vaak bij elkaar gekomen voor overleg dan in andere jaren, maar dat mocht de pret niet drukken. Keer op keer hebben zij de Tuinkabouter weten te vullen met prachtige artikelen en interviews! Komend jaar gaan we daar zeker mee door.

Ik wens u hele fijne feestdagen toe en een gezond en mooi nieuw jaar met heel veel tuinplezier!

Quirina van Immerseel, Hoofdredeur

Tips

Wat is er nog te doen in de tuin?

Ook in deze tijd hoeft u niet te vervelen. In de tuin is altijd wel iets te doen.

Gereedschap nalopen, schuurtje opruimen, de ruiten van de kas zemen, reparaties doen, terracotta potten schoonmaken en opbergen voor de kou toeslaat.

Maar ook de nestkastjes nalopen en schoonmaken, insectenpotjes ophangen voor oorwurmen en lieveheersbeestjes om de winter beschut door te komen. Flink stapels bladeren geven egels een beschutte plek voor hun winterslaap. Een egelhotel (zie vorige Tuinkabouter) is nog fijner.

Dek de tuin af met een dikke laag blad. Dit beschermt in de winter de bodem, zorgt voor beschutting voor bodemdieren, levert voedsel op voor vogels die tussen de bladeren naar hapjes scharrelen en het vormt een mooie mulchlaag.

Zaden uitzoeken voor het nieuwe tuinseizoen. Kies biologisch. Er zijn verschillende aanbieders zoals:

- ◆ Bolster.nl
- ◆ Moestuיןland.nl
- ◆ Dutchgardenseeds.com
- ◆ Sprinklr.co
- ◆ Velt.be
- ◆ Van der Wal

Tip voor wie graag een tuincursus wil volgen in de winter, bijvoorbeeld over permacultuur: www.degroeneluwte.nl

Het bestuur

Bericht van het Bestuur

Beste medetuinders,

2021 is bijna voorbij, de dagen zijn kort en de tuinklusjes worden minder.

Ik ben blij dat we de afgelopen maanden hebben kunnen genieten van onze tuinen en dat het mogelijk was om samen te komen in ons gezellig Praathuis.

De komende maanden met een R zullen de sociale contacten helaas weer beperkt zijn.

Het zijn voor velen moeilijke tijden. Blijf naar elkaar omkijken en help de ander waar mogelijk.

Heb je hulp nodig of wil je even bijkletsen? Neem dan contact op met het bestuur. Samen zijn we sterk!

Zoals jullie hebben gezien is er de afgelopen weken flink wat werk verricht om de nieuwe brug te realiseren.

In combinatie hiermee zijn er ook leidingen voor water en licht tot het Praathuis gelegd.

De komende tijd zullen we ermee aan de slag gaan om de aansluitingen, inclusief een bescheiden keukenblok, verder te realiseren.

Het fijne is dat we hierdoor nog meer gebruik kunnen maken van ons gezellige Praathuis. Juist in deze tijd van steeds minder persoonlijk contact en minimale sociale activiteiten zijn ontmoetingen belangrijk.

Zoals gebruikelijk vinden er begin volgend jaar een aantal wisselingen plaats op de tuin. Heb je nieuwe tuinburen?

Nodig ze dan uit voor het 10 uur koffiemoment in het Praathuis en draag je steentje bij dat ze zich welkom voelen bij 'onze club'.

We zijn blij dat we deze Tuinkabouter weer op de 'ouderwetse' manier op papier kunnen verspreiden.

Vergeet niet de puzzel te maken, wie weet ben jij dit jaar de winnaar van de kerstpuzzel!

Hartelijke groet namens het bestuur

Ivonne Janka

Het bestuur

Bericht van de Evenementencommissie

Helaas heeft de evenementencommissie dit jaar door Corona maar weinig evenementen kunnen organiseren. Onze plannen voor een kerst- en eindejaarsbijeenkomst hebben we moeten afblazen, maar we hopen op een zonnig 2022 met veel kleur. Daarom ontvangt u met de Tuinkabouter een zakje bloemzaadjes.

Voor volgend jaar hebben we de volgende plannen:

- Op 12 maart willen we aansluiten bij NL-doet en een klusdag. Misschien kunnen er al plantjes geruild worden. In ieder geval willen we bij het Praathuis een plantenruiltafel maken, waar iedereen zijn teveel aan plantjes kan neerzetten voor een medetuinier die daarvoor nog ruimte heeft.
- In april kunnen er ook plantjes geruild worden en gaan we het bollenasiel openen.
- In juni komt er een midzomerborrel.
- Op 10 september sluiten we aan bij het Osgers-weekend, laten we onze tuinen zien en vragen we ook de imkers om de Bijentuin te tonen. We willen dan ook de bollen uit het asiel uitdelen om te planten op Burendag (24 september)
- In oktober komt het einde van het tuinseizoen in zicht en willen we een oogstfeest vieren met een drankje en hapjes uit de tuinen.
- In december gaan we kerststukjes maken en komt er een eindejaarsborrel.

Voor het organiseren van dit alles kan de evenementencommissie nog versterking gebruiken. Wie vindt het leuk om mee te denken en te helpen? Laat het weten aan secretarisovvdegroenerie@gmail.com.

Met vriendelijke groet,

Tineke, Maxime en Aukje

Seizoenen: herfst/winter 2021-2022

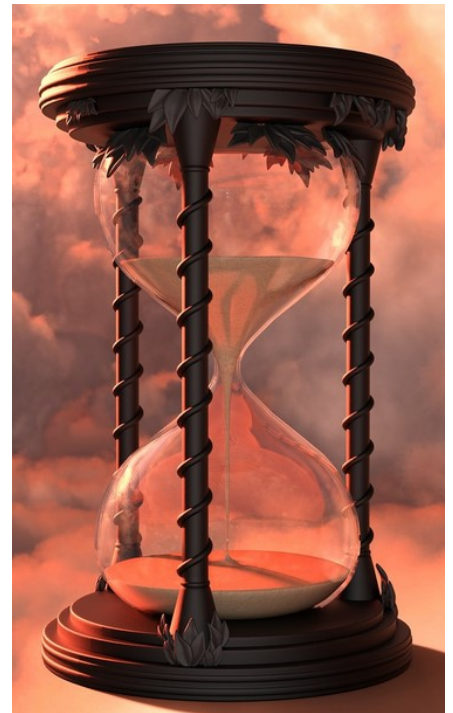
Uren, dagen, maanden, jaren

*Uren, dagen, maanden, jaren
gaan als water door je hand.
Om te leven en ervaren
ziet men nauwelijks nog het verband
tussen werken, zorgen, leven.
Hoe verdelen wij de tijd
die zo spaarzaam wordt gegeven
en zo moeiteloos verglijdt.*

*Sta dus stil bij de fragmenten
die er werkelijk toe doen.
Klein- en grootgeluksmomenten
van elk jaar en elk seizoen.
Neem de tijd om te genieten,
geef ook aandacht aan de pijn.
Tranen zijn om te vergieten
en daarna weer sterk te zijn.*

Dit 18e eeuwse lied stamt uit de traditie van de Hernhutters.

Coot van Doesburgh, Licht, 100 liedjes voor iedereen. Tweede druk. Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer.

Wat is het toch fijn, zo fijn dat de tuin er is, dat ik naar de tuin kan gaan, dat er altijd wel wat te doen is in de tuin, dat de tuin op mij ligt te wachten. Wat de tuin en het werken in de tuin mij geeft. Dat kleine stukje grond. Gedachten die met grote regelmaat door mij heen gaan.

Ik begon aan dit stukje en dacht, ik weet niet waar het over te hebben. Ja, de seizoenen, voor nu de herfst en de winter. Maar eerst op zoek naar toepasselijke gedichten voor de tijd van het jaar. Over de natuur, over het leven, over het steeds eerder donker worden. De bomen keren zich naar binnen in het loslaten van hun blad. Net als de bomen keer ik me naar binnen, sta stil bij wat er werkelijk toe doet. In de 18e eeuw was dat niet veel anders dan het nu is.

Het coronavirus gedijt in het herfst- en winterweer, besmettingen gaan dan ook weer op volle kracht vooruit. Alle beperkende maatregelen gaan weer uit de kast getrokken worden. Vrijdag twaalf november hoorden we welke beperkingen dat zijn. Ik ben blij dat heel veel nu nog kan. Want pas toen de verschillende activiteiten waar ik aan deel neem weer van start gingen, merkte ik hoezeer ik die gemist heb. Ik blijf op mijn hoede, de dreiging van het virus en het ziek kunnen worden, blijven op de loer liggen.

Ik moest de afgelopen tijd regelmatig aan het dwergenpaartje Piggelmee denken. Ze woonden jaren in een Keulse Pot. Dan lezen ze in de Dwergenkrant dat er een Tovervisje zou zijn. Mannetje Piggelmee gaat naar het strand, roept het visje. Dat komt naar hem toe en geeft Piggelmee op zijn vraag een huisje. Zodra het vrouwtje gewend is aan het huisje verlangt ze naar meer en vraagt het mannetje aan het visje, laten we zeggen, om nieuwe meubels te vragen. Dat herhaalt zich keer op keer. Maar dan overvragen Piggelmee en zijn vrouwtje het visje en raken ze alles weer kwijt. Als kind heb ik het boekje regelmatig gelezen. De eerste keer dat ik het las, vond ik het helemaal niet fijn dat het afliep, zoals het afliep. Dit ga ik niet meer lezen, dacht ik, maar na een tijdje pakte ik het toch weer op. Dat herhaalde zich precies zoals de vraag van het vrouwtje aan het mannetje en de gang van het mannetje naar het visje zich herhaalde. En iedere volgende keer dat ik het las, dacht ik: "Vrouwtje vraag dit nou niet, want ik weet hoe het afloopt en dat wil ik niet." En als ze het dan toch vroeg, dacht ik: "Mannetje, zeg nou toch nee tegen het vrouwtje, want ik weet hoe het afloopt en dat wil ik niet." Ik bleef het verhaal lezen vanuit mijn verlangen dat het dwergenpaartje naar me zou luisteren en dat op een keer hun verhaal dan beter zou eindigen.

Ik vraag me af, is dit de toestand waar wij nu in terecht zijn gekomen? Steeds meer, steeds mooier? De aarde raakt uitgeput, is uitgeput. Hoe gaan we het tij keren?

Het is de magische Sinterklaastijd, de tijd dat de kinderen nog geloven dat de illusie van de vrijgevigheid van de Sint, deel uit maakt van de werkelijkheid. Niet alleen van Sinterklaas, van alle verhalen die hun verteld worden. Van het bijbelverhaal van Noach bijvoorbeeld. Daar moet ik deze tijd ook regelmatig aan denken. Voor veel mensen drukken de bijbelverhalen het woord van God uit. Zonder daaraan te kort willen doen, voor mij zijn het magische verhalen. Nog steeds. Water dat hoger en hoger kwam, de hele wereld kwam onder water te staan, voor wat ik toen dacht dat de hele wereld was. Twee van iedere soort mochten de ark naar binnen. Er was gesteggel of de kinderen van Noach ook naar binnen mochten. Uiteindelijk mocht dat, meen ik. Ik herinner me niet dat ik erg stil stond hoe het met de rest van de bevolking zou gaan. Waarom Noach wel mocht overleven en de anderen niet?

Als we niet oppassen zijn we daar flink naar op weg. Het is niet nieuw waarin we terecht zijn gekomen. Wie mag overleven in natuurgeweld en wie niet?

Mijn tuin ligt er nog mooi bij, vind ik zelf. De Oost Indische Kers blijft doorgaan met groeien en bloeien. Ook de Goudsbloemen blijven stralen. De Facelia en de Rode Klaver hebben nog nooit zo lang en zo uitbundig in bloei gestaan. Tot begin november heb ik snijbonen geplukt en gegeten. Dat mijn tuin er naar mijn tevredenheid bij ligt, is niet alleen mijn verdienste. De twee kleinzonen hebben voor mij vooral het zware werk opgeknapt. Ik had hun daarin ook echt nodig. Er was dit jaar veel tuinafval dat zij ondergespit hebben. Daar ben ik heel blij mee. Dat zeg ik tegen ze zo vaak als ik kan. Daar worden ze niet moe van. Als het werk op de tuin gedaan is en het weer het toelaat, gaan we een ijsje eten op het bankje op het Irisplein. Hebben ze altijd zin in. Recht voor me kijk ik, etend van het ijsje, naar het rijtje bomen dat voor mijn huis staat en denk, kijk in dat bos staat mijn huis. Soms zeg ik het hardop, niet te vaak. Als we thuis zijn gekomen verwen ik ze met al die dingen die zij lekker vinden. En dan geef ik ze ook nog wat. Is altijd welkom.

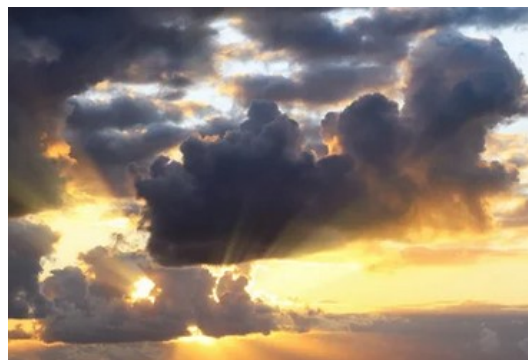
Ik ben geen doemdenker, ik heb het vertrouwen dat het goed komt met de wereld. Al denk ik dat het nooit meer wordt zoals het geweest is. Hoe het met het overvragen van Piggelmee en zijn vrouwtje eindigt, ben ik kennelijk nooit vergeten. En ook de ark van Noach niet.

En daar is de gedachte weer. Wat is het toch fijn, zo fijn dat de tuin er is, dat ik naar de tuin kan gaan, dat er altijd wel wat te doen is in de tuin, dat de tuin op mij ligt te wachten. Wat de tuin en het werken in de tuin mij geeft. Dat kleine stukje grond. Gedachten die met grote regelmaat door mij heen blijven gaan. Mijn dankbaarheid drukt zich hierin uit.

DONKERE LUCHTEN

Soms groet een licht van vreugde
Soms is het 't of donk're luchten
er altijd zullen zijn.
Je kunt het niet ontvluchten,
dat blijvend rookgordijn.
Die vreugdeloze regen,
Je houdt de deuren dicht.
Je kunt er niet meer tegen
Waar blijft het warme licht?

Ga dan in je gedachten
het zonlicht tegemoet.
Je moet er vaak op wachten
maar alles komt weer goed.
Het duister gaat verdwijnen.
Het eendje wordt een zwaan.
De zon gaat voor je schijnen.
Je kunt de dag weer aan.

Het lied werd voor het eerst gepubliceerd in 1865. in 'Hymnan Thonau'door D. Evans.

Coot van Doesburgh, Licht, 100 liedjes voor iedereen. Tweede druk. Uitgeverij Boekencentrum, Zoetermeer.

Ik wens ons lichtheid in deze donkere herfst en winterdagen en een vreugdevol en groeizaam 2022.

Margreet van der Peet, tuin 14

Het gesprek

Twee nieuwe leden in de Evenementencommissie

Interview met Aukje Meppelink en Tineke Vos, 23-10-2021.

De Evenementencommissie is versterkt met twee nieuwe leden. Aukje Meppelink en Tineke Vos gaan Maxime Zech helpen om de komende tijd allerlei mooie evenementen te organiseren. Leuk detail: Ze kenden elkaar helemaal niet. Ik spreek hen in het Praathuis op een druilerige oktoberdag. En toevallig kwam Maxime ook nog even langs.

Van links naar rechts: Tineke Vos, Maxime Zech en Aukje Meppelink

Waarom ben je lid geworden van de OVV?

Aukje: Ik vind een moestuin erg leuk, maar bij mijn huis is er geen ruimte voor. Ongeveer anderhalf jaar geleden heb ik mij aangemeld en toen bleek er zowaar een hele tuin vrij te zijn.

Tineke: Ik had een indoorkas in Rijnsburg aan het Oegstgeester Kanaal: niet heel groot, maar alles groeit ontzettend snel, een beetje te snel vond ik. In de Oegstgeester Courant stond vorig voorjaar een stukje over de OVV en toen heb ik mij aangemeld. We hebben een hele tuin; mijn man doet het fruit en ik de groente en de bloemen.

Heb je eerder een moestuin gehad?

Aukje: Ik had thuis een vierkante meter-tuin en een bak op het platte dak. Dat ging goed; ik kweekte onder andere tomaten en rucola, en courgettes en pompoenen.

Tineke: Ik heb drie jaar een indoortuin gehad in Rijnsburg. Daar schoot het allemaal de grond uit. Ik zaai wel, maar het liefst koop ik plantjes, want dan heb je meer succes.

Het gesprek

Waarom heb je je aangemeld voor de Evenementencommissie?

Beiden: We vonden dat Maxime wel wat hulp kon gebruiken. Leuk om met z'n drieën te brainstormen over allerlei activiteiten die je zou kunnen organiseren.

Welke evenementen gaan jullie de komende tijd organiseren?

Aukje: Met de coronatijd die achter ons ligt, was er natuurlijk niet veel te doen voor de leden. We gaan er daarom de komende tijd veel energie in steken. Daarover horen jullie binnenkort meer.

Tineke: Het zou leuk zijn om aan te sluiten bij evenementen in het dorp. Het Osger-weekend afgelopen september is daarvan een mooi voorbeeld. Misschien moeten we een enquête houden om na te gaan wat de leden leuk vinden.

Wat is je favoriete gewas en waarom?

Aukje: Dat zijn mijn frambozen. Ik pluk er in oktober nog steeds van!

Tineke: De tuinbonen doen het altijd goed en zijn erg lekker.

Tenslotte

Beiden vinden de sfeer op de tuin erg gezellig. Je leert veel van anderen hoe je gewassen moet kweken.

Ben Tangena, tuin 45

Bijzonderheden

De brug

In de gemeenteraad van Oegstgeest hebben B&W en de Raadsleden bij de begrotingsbesprekingen uitvoerig gesproken over de bruggen en openbare gebouwen in ons dorp. 'Achterstallig onderhoud' blijkt een hot item te zijn. Gezien de werkzaamheden aan 'onze' brug, viel mijn oog op dit onderwerp in de Oegstgeester Courant.

Als ik het goed begrijp hebben we geluk. Want onze brug is dan wel ruim een jaar geleden afgekeurd, maar eind december 2022 hebben we een nieuwe en die gaat 100 jaar me. De vrolijke machinist van de graafmachine gunt ons natuurlijk deze zware, betonnen brug; wel vraagt hij zich bezorgd af of er bij zoveel degelijkheid nog wel werk zal zijn voor zijn nageslacht. Hij kan gerust zijn, Oegstgeest ligt in de delta van de Rijn en de komende 100 jaar zal er ongetwijfeld voortdurend gewerkt moeten worden aan het overbruggen van onze sloten en kanalen. Aandachtspuntje is wel dat werk aan een brug eindeloos lang vooral een praat- en papieronderwerp kan zijn. Neem de Duikerbrug in de Dorpsstraat of de restauratie van de Kwaakbrug ('het herstel van de Kwaakbrug is opgenomen op de wens- en ambitiekaart van de erfgoedlijn Trekvaarten – zie Oegstgeester Courant van 17-11-2021). Nou, dan weet je het wel.

Foto: Betonvlechten

Het bestuur en de uitvoerders

Nicole Zwart en Frank Rutten zijn de contactpersonen van OVV bij de gemeente. Nicole voor de centen en de voortgang, Frank voor het technische deel. Nynke Broos verzorgt de communicatie met ons als tuinders. Naar mijn ervaring loopt dat goed. Het is best ingrijpend als je drie maanden niet met een auto je tuinafval kan wegbrengen of zakken aarde of korrelmest naar je tuin kan brengen. Maar er is begrip en tuinders zoeken naar alternatieve oplossingen. Bijvoorbeeld je auto in de straat zetten en een paar keer met de kruiwagen heen en weer lopen. Juist omdat je als tuinder goed op de hoogte bent, ga je zelf nadenken. Het is toch ook een cadeau dat de vereniging nu een verbinding krijgt voor elektra en water. Dat is al een oude wens die nu in combinatie met de nieuwe brug toch in vervulling gaat. De geul is al gegraven en de leiding gelegd. De gemeente zoekt zelfs naar een mogelijkheid om bij te dragen aan de kosten.

Een andere wens kan ook worden gerealiseerd, nl. een ruimere bocht vanuit de tuin naar de brug, zodat grotere auto's zonder problemen het tuincomplex in en uit kunnen rijden.

Bijzonderheden

Complotje?

Enkele bezorgde tuinders vragen zich af wat de adder onder het gras is in dit hele verhaal. Want het zou kunnen zijn dat de gemeente zo grondig te werk gaat omdat men de mogelijkheid open laat dat onze rommelige toegangsweg ooit een weg wordt naar eventueel nog te bouwen bedrijven en/of woningen langs de A44 ten noorden van ons volkstuincomplex. Is onzekerheid over overheidshandelen in het algemeen nu afgedaald naar onze vredige vereniging? Nee hoor. De ontmaskering van deze gedachte staat in de brief van de gemeente aan de bewoners van de omliggende straten en aan ons volkstuincomplex : 'De brug is onderdeel van de toegangsweg naar een volkstuincomplex. Er is bij de constructie van de brug geen rekening gehouden met zwaar, industrieel, internationaal verkeer'.

Geen dubbele agenda bij de gemeente. De OVV wordt een degelijke brug, elektra en leidingwater rijker vanaf januari 2022. En dat is een toast waard.

Foto links: geul graven

Foto: Brug in aanleg

Joke Ravensbergen, tuin 107

Leestips voor de wintermaanden

Recepten

Peer met geitenkaas

(Bron: <https://www.leukerecepten.nl/recepten/peer-geitenkaas-oven/>)

Ingrediënten

4 rijpe conference peren
125 gram zachte geitenkaas
4 walnoten
2 eetlepels honing
citroensap
tijm
zwarte peper

Verwarm de oven op 200 graden Celsius. Halveer de peren en haal met een lepel het klokhuis met de pitjes eruit. Besprenkel de peren met citroensap tegen verkleuren.

Leg de peren in een ovenschaal. Vul ze met geitenkaas. Verkrummel de walnoten erover en druppel de honing erover. Strooi er een klein beetje zwarte peper op. Zet ze 12 minuten in de oven. Garneren met een takje verse tijm (of met een klein beetje gedroogde tijmblaadjes).

Zoete aardappelsoep

Bron: (<https://www.leukerecepten.nl/recepten/zoete-aardappelsoep/>)

Ingrediënten

1 kg zoete aardappels
250 gram winterpeen
1 ui
4 teentjes knoflook
1 stukje gember
1 rode peper
800 ml groentebouillon
200 ml kokosmelk
1 eetlepel garam masala
1 limon
verse koriander
bosui
sesamzaad

Schil de zoete aardappels en de wortels en maak er kleine blokjes van. Snipper de ui. Snij de knoflook, gember en rode peper fijn. Verhit een grote pan op het vuur en fruit de knoflook, ui, gember en rode peper aan. Voeg de wortel en zoet aardappel toe en bak even mee.

Voeg de garam masala toe en laat het op laag vuur even mee bakken. Voeg de bouillon toe. Laat de soep 25 minuten koken, tot de zoete aardappel en wortel zacht zijn. Voeg dan de kokosmelk toe en mix de soep glad met een staafmixer of blender. Voeg het sap van de limoen toe. Serveer de soep met een garnering van bosui, koriander en sesamzaad.

Bijzonderheden

Seizoensgroenten

Welke groenten zijn er in de winter in het seizoen?

December

Aardappelen
Aardpeer
Boerenkool
Groene selder
Knolselderij
Koolraap
Paddenstoelen
Pastinaak
Pompoen
Prei
Rode biet
Rode kool
Savooiekool
Schorseneren
Spitskool
Spruiten
Uien
Wortel
Witlof
Witte kool
Zuurkool

Januari

Aardappelen
Aardpeer
Boerenkool
Knolselderij
Koolraap
Paddenstoelen
Pastinaak
Pompoen
Prei
Rode biet
Rode kool
Savooiekool
Schorseneren
Spitskool
Spruiten
Uien
Wortel
Witlof
Witte kool
Zuurkool

Februari

Aardappelen
Boerenkool
Knolselderij
Paddenstoelen
Paksoi
Pastinaak
Pompoen
Prei
Rode biet
Rode kool
Savooiekool
Schorseneren
Spruiten
Uien
Wortel
Witlof
Witte kool

Tips

Winterzaaien

Voor wie al wil starten met het opkweken van plantjes voor het nieuwe seizoen is winterzaaien een leuke bezigheid.

Van september tot januari kun je al starten met het zaaien van eenjarigen.

Tweejarigen en vaste planten kunnen ook gezaaid worden in de winter, het is een kwestie van proberen.

Sommige zaden hebben die kou echt nodig om goed te kunnen ontkiemen. Als het weer wat warmer wordt, werken de bakjes met hun deksels als een soort minikasjes, waardoor de zaden toch iets sneller ontkiemen dan in de volle grond.

Op de website: <https://nl.planetagarden.com/article/winter-sowing-guide-tips-on-winter-sowing-flower-seeds> staat uitgebreide informatie over dit onderwerp.

Winterzaaien heeft een aantal voordelen

- * Er is geen warmte nodig.
- * Je hebt geen lampen nodig in je kas.
- * Je kunt bakjes, pakken en kannen recycleren om in te zaaien.
- * Het is goedkoop, omdat je alleen zaden (eventueel zelf door te ruilen) en potgrond nodig hebt.
- * Je hoeft niet tot nauwelijks water te geven.
- * De zaailingen zijn gehard.
- * Het levert sterke planten op.

Tweejarigen en vaste planten.

Deze kun je zaaien op het moment dat de zaaddozen rijp zijn op deze planten. Dat is ongeveer eind september tot begin november. Deze zaden zaai je en ze zullen kiemen voordat het winter is. Dan overwinteren ze in hun bakje en in het voorjaar groeien ze verder.

Eenjarigen.

Deze kun je zaaien vanaf januari tot en met april. De zaailingen zullen sterker zijn dan als je ze binnen zaait. Dit betreft zowel zomerbloeiers als groenten.

Waar kun je in zaaien?

Verschillende type containers die je afdekt met een plastic dekseltje of stukje huishoudfolie met gaatjes erin geprikt:

- * Melkpakken of -kannen
- * Champignonbakjes of andere plastic bakjes
- * Kweekpotten, zaaitrays etc.

In principe creëer je mini kasjes van de containers om de zaden makkelijker in te laten ontkiemen.

Benodigdheden:

- * Containers
- * Zaden
- * Labels (bijvoorbeeld stroken van kapot geknipte yoghurt emmertjes)
- * Watervaste stift
- * Potgrond. Kweek- en stekgrond mag ook, is niet per se nodig.
- * Vermiculiet (ook om algenvorming tegen te gaan op de potgrond).
- * Plastic folie of plastic deksels met gaatjes erin.

Vul de bakjes met de grond. Gaatjes in de bodem en de bovenkant van de bakjes/deksels voor bewatering en drainage. Zaaien, vermiculiet erover en de bakjes afdekken met de deksels of de folie.

Groentezaden tot zaaien in december: tuinbonen, uien, sla, veldsla, mosterdgroenten.

Januari: aubergine, chilipepers, erwten en verschillende eenjarige bloeiers.

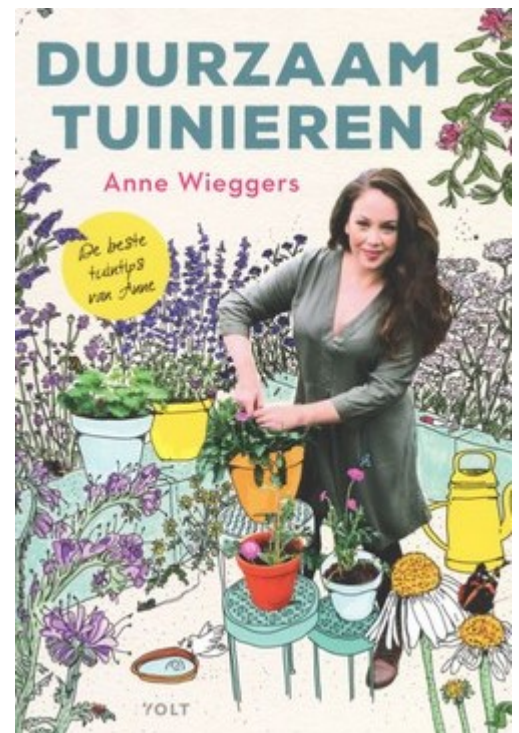

Duurzaam tuinieren

Op het moment van schrijven ben ik dit boek aan het lezen om weer eens wat extra inspiratie op te doen. Het boek is vlot geschreven met een plezierige dosis humor. Zelf ben ik een groot voorstander van duurzaam (ecologisch verantwoord) tuinieren. Zorgen voor de aarde is een groot goed.

Hoe kan ik als moestuinder een extra steentje bijdragen aan een gezonde tuin en divers ecosysteem? Dit is een vraag waar ik de afgelopen jaren actief mee bezig ben geweest en ook zal blijven. Inmiddels beginnen we het aardig in de vingers te krijgen.

Bij ons vind je geen bestrijdingsmiddelen en geen kunstmatige meststoffen in de tuin (dat hadden we al niet, dus dat hoefden we ook niet aan te passen). Het gebruik hiervan ruïneert namelijk niet alleen het leven in de tuin, maar ook de bodem zelf. Tuinieren doen wij juist om gezond groenten en fruit te kweken waar we op aan kunnen, zonder rommel en gif. Biologisch. Daarbij komt dat planten opgekweekt met kunstmest de bodem uitputten. We maken zelf compost en mulchen de tuin. Een mulchlaag zorgt voor bescherming van de bodem en het bodemleven. Zakken vol blad worden in het najaar over de bedden verspreid en vormen zo een mooie deken ter bescherming in de winter. Materialen worden zoveel mogelijk hergebruikt.

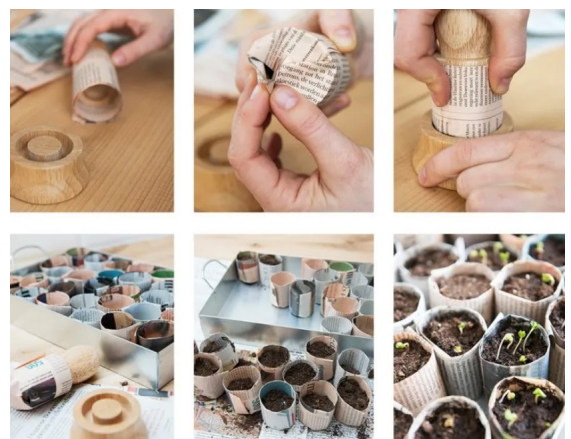

In de winter houden we de tuin bewust wat meer “rommelig” om dieren die een winterslaapplek zoeken die mogelijkheid te bieden. Die doen we door bergen bladeren neer te leggen en de composthoop met rust te laten. Er ligt ook een takkenstapel in de tuin. De laatste planten blijven staan en bieden beschutting. De tuin hoeft niet strak aangeharkt en schoongemaakt de winter in. Liever niet zelfs daar doe je de bodem en de dieren in je tuin geen plezier mee. We geven alleen water als het echt nodig is (ook in de kas). Hoe dieper planten kunnen wortelen in goede luchtige grond hoe minder water je hoeft te geven. Door het bedekt houden van de bodem wordt vocht vanzelf beter vastgehouden en verdampt ook minder snel. Dit alles heeft inmiddels geresulteerd in een luchtige, goed doorlaatbare bodem met een enorme diversiteit aan bodemleven. Het krioelt er van de wormen, pissebedden, oorwormen, duizendpoten, allerhande kevertjes, kruipertjes etc. 's Zomers gonst het van bijen en hommels door de grote variatie aan bloeiende planten. Ook de veenmol lijkt de juiste balans gevonden te hebben. De gangen die deze dieren graven zorgen ook weer voor lucht in de bodem.

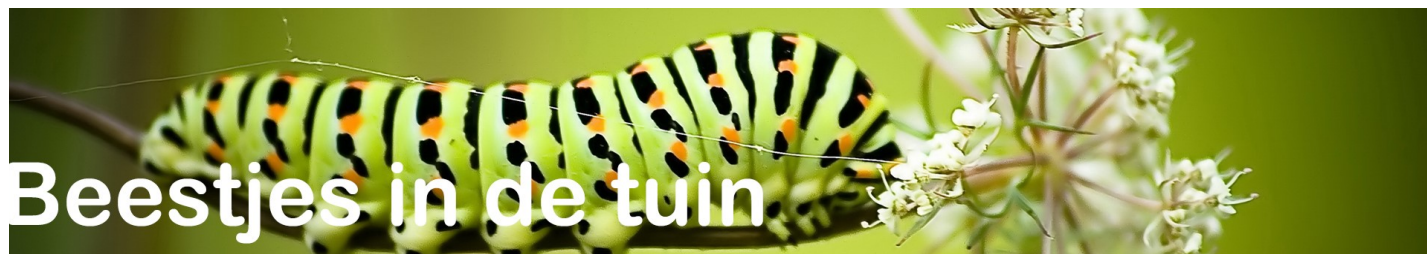
Kikkers, padden en salamanders hebben het in de tuin ook naar de zin net als de woelmuis. In het najaar kwamen de prachtige grote groene sabelsprinkhanen een kijkje nemen. En dan hebben we het nog niet over de hoeveelheid vogels gehad. Puttertjes in de zonnebloemen om te snoepen van de pitjes. Spechten die de insectenhôtels onveilig maken in hun zoektocht naar een lekker hapje. Roodborstjes en merels die je letterlijk achtervolgen als je in de tuin bezig bent etc.

Wat kan nog beter? Ik zou nog minder gebruik willen maken van plastic containers in de tuin komend seizoen. Ik gebruik ze nu op tot ze letterlijk uit elkaar vallen (en plastic brokkelt snel af zeker als het buiten staat) en wil daarna zelf zaai-potjes gaan maken.

Van lege toiletpapierrollen en krantenpapier kun je mooie zaai-potjes maken die je vervolgens zo in de grond kunt zetten waar ze volledig zullen verteren. Zie foto hiernaast (bron: www.dille-kamille.nl). Met een houten stamper kun je met krantenpapier prachtige zaai-potjes maken. Dat is te doen voor grotere hoeveelheden zaai-goed.

Quirina van Immerseel, tuin 108

Beestjes in de tuin

De vleermuis

Veel diertjes zijn er in deze tijd van het jaar niet te vinden in en om de tuin.

Van de insecten tref je af en toe een wakker gemaakte wesp, mug of spin. Muizen en ratten blijven eigenlijk het hele jaar wel actief. De egel zou nu wel zo'n beetje midden in zijn winterslaap moeten zijn (stapels bladafval lekker laten liggen hoor = egelvariant voor dubbeldik donsdekbed). Merels en winterkoninkjes hebben het van tijdens de ochtendschemering tot in de avondschemering druk met struinen tussen het gevallen blad en half afgestorven loof. En dan houdt het wel een beetje op.

Tijd om nestkastjes na te kijken en schoon te maken. Ook de vleermuizenkasten. Ahh, die dus .. de vleermuis. Hebben we het daar al eens over gehad?

Zoals uitgebreid op internet te vinden, zijn er grotere vleermuizensoorten, ook wel vleerhonden genoemd en die leven van fruit. Ook zijn er enkele tropische soorten die zich met het bloed van levende dieren voeden of die al vliegend een visje weten te verschalken. Maar het grootste deel, zeker die in onze streken, heeft insecten als belangrijkste voedselbron. En dat is natuurlijk goed nieuws voor een tuinder want dat voorkomt insectenplagen. Bijna goed Fred: de rosse vleermuis durft ook wel eens een kuikentje te verorberen. Nou vooruit dan ... het is hen vergeven, toch ? ;-)

Alleen zul je er nu weinig tot gene treffen. De overgrote meerderheid heeft het voorbeeld van de egel gevolgd en is in winterslaap gegaan. De ene soort is hier in de buurt gebleven, de ander is daar helemaal voor naar de grotten van Limburg en in de Ardennen gevlogen. De soorten die hier blijven, maken ook weer verschil waar ze gaan slapen. De ene soort slaapt het liefst in boomholten, mits de bast maar dik genoeg is, de andere soort slaapt liever op zolders of in spouwmuren van huizen. De vleermuizenkasten worden in deze tijd vrijwel niet gebruikt. Simpelweg omdat ze tijdens perioden van vorst niet geïsoleerd genoeg zijn en een vleermuis dus dood zou vriezen. Doch met onze lauwe winters tegenwoordig weet je maar nooit. Oftewel zodra de vleermuizenkasten aan hun schoonmaakbeurt toe zijn, controleer graag vooraf even met een zaklamp of deze echt leeg is.

Nou is er een dierenvrienden website die alvast enkele vleermuizenfabeltjes ontkracht heeft. Zo vliegen vleermuizen echt niet mensen in de haren. Daar heeft de mens de vleermuis echt niet voor nodig. Vleermuizen knagen niet aan kabels en ook niet aan bouw materiaal om een nestholte te maken, zoals gewone muizen wel doen. Ook bijten ze

niet, behalve als ze vastgepakt worden en zich bedreigd voelen. Wel goed op te letten een vleermuis sowieso niet zomaar vast te pakken. Enkele soorten zijn drager van vervelende ziektekiemen zoals hondsdolheid. Verder beweert de site dat vleermuizen geen overlast veroorzaken. Doch daar ben ik het niet helemaal mee eens. Wie ooit de kans heeft gekregen guano te ruiken, in de zak dan wel op de plaats van herkomst, weet meteen wat ik bedoel. Heb je een kolonie vleermuizen op zolder of in de spouwmuur, wees dan beducht op de combinatie van keutels en urine. De keutels zelf zijn droog en probleemloos. De urine daarentegen ruikt je maar al te goed en kan indringend in de muur gaan zitten. Maar de combi van de twee is het ergste. Een ware orgie van onaangename en penetrante geuren. Een goede reden dus om als jouw huis in een vleermuisrijke omgeving staat, de muren, daken en vooral de overgang tussen deze twee, na te kijken op kieren en gaten waar een vleermuis doorheen kan en deze af te dichten. Wel graag eerst kijken of er geen logés zijn en deze door een vakpersoon laten verhuizen. En overweeg daarnaast graag serieus hen voor de warme tijd van het jaar, te voorzien van een slaapplek. Want dat ze per saldo nuttig zijn voor ons als tuinder, zijn we het vast wel over eens.

Alvast fijne feestdagen.

Fred van Immerseel, tuin 108

Ingezonden stukken

Kaal Knopkruid

Kaal knopkruid is een (on)kruid wat op onze tuinen veel voorkomt. Het is een kruid dat zijn oorsprong heeft in Zuid Amerika. In Nederland werd het in 1863 in Harderwijk ontdekt en is nu in Nederland algemeen aanwezig. Het is een eenjarige plant met een hoogte van 15–60 cm die niet vorstbestendig en niet giftig is (*opmerking redactie: alleen in kleine hoeveelheden te consumeren!*). Voor de kieming van het zaad is een temperatuur nodig van boven de 15°C. Kieming vindt vrijwel alleen in het licht plaats. De generaties kunnen zich snel opvolgen. Onder gunstige omstandigheden kan de plant na 2 maanden nakomelingen hebben. Dit betekent dat er 3 generaties per jaar mogelijk zijn. Voor de moestuin is het dus zinvol dit onkruid goed onder de knie te houden want in een poep en een zucht staat de hele tuin vol.

C. Pieterse

Knutselen met natuurlijke materialen

(bron: www.pinterest.com)

Houten schijfjes versieren met kerst- en winterse figuurtjes.

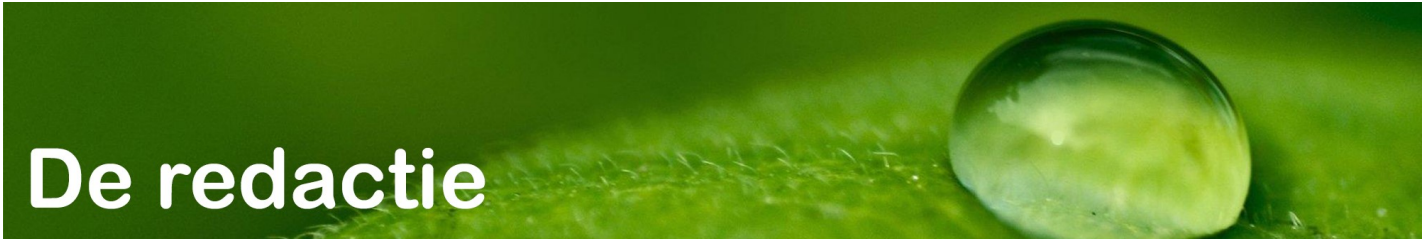

Slapende muis van hazelnoot in een walnootdop

Kerstkabouters van dennenappels

De redactie

Kerstprijspuzzel

Ook dit jaar staat er weer een mooie kerstprijspuzzel in de Tuinkabouter.

Verspreid over de pagina's kunt u kerstballen met daarin een letter vinden. Let op: de letters staan nog niet in de juiste volgorde, dat vergroot het puzzelplezier.

Verzamel eerst alle letters en vorm daarmee de oplossing.

U kunt uw inzending per email naar de redactie sturen: Tuinkabouter@ovv-volkstuin.nl

Oplossingen kunnen tot uiterlijk **zaterdag 8 januari 2022** ingezonden worden.

Uit alle goede inzendingen wordt 1 prijswinnaar of -winnares getrokken.

In de volgende editie van de Tuinkabouter wordt de uitslag en de naam van de gelukkige gepubliceerd.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering zal de winnaar bekend gemaakt worden.

Veel puzzelplezier gewenst en nogmaals Fijne Feestdagen!

Hartelijke groeten, *Quirina van Immerseel*, hoofdredacteur

Bij-zonderheden

Mededeling van de redactie

In het nieuwe jaar komt er een kleine aanpassing in de frequentie waarin de Tuinkabouter opgeleverd wordt. De Tuinkabouter zal vanaf komend jaar niet meer vier keer digitaal verschijnen maar twee keer in geprinte versie. We hopen dat dit eraan zal bijdragen dat de Tuinkabouter weer zichtbaarder wordt en ook meer gelezen.

De maanden waarin de Tuinkabouter in 2022 uit zal komen zijn: **juni** en **december**.

Quirina van Immerseel

